

SØKE

Gry Jacobsen

info@gryjacobsen.com

Å lete etter informasjon

- Hva er forskjellen mellom en **nettleser** og en **søkemotor**?
- Hvordan vet du forskjellen på **søketreff** og **annonser**?
- Hvis du søker etter informasjon, kikker du bare på de første treffene da?
- Vet du hvordan man **søkeleser** på en nettside (uten å lese gjennom alt)?
- Vet du hvordan man **lagrer nettsider** til senere bruk?

Internett er ikke et bibliotek

Det finnes ikke en bibliotekar som hjelper deg å lete frem den beste boka til deg, derfor må du vite hvordan du bruker søkemotorer klokt

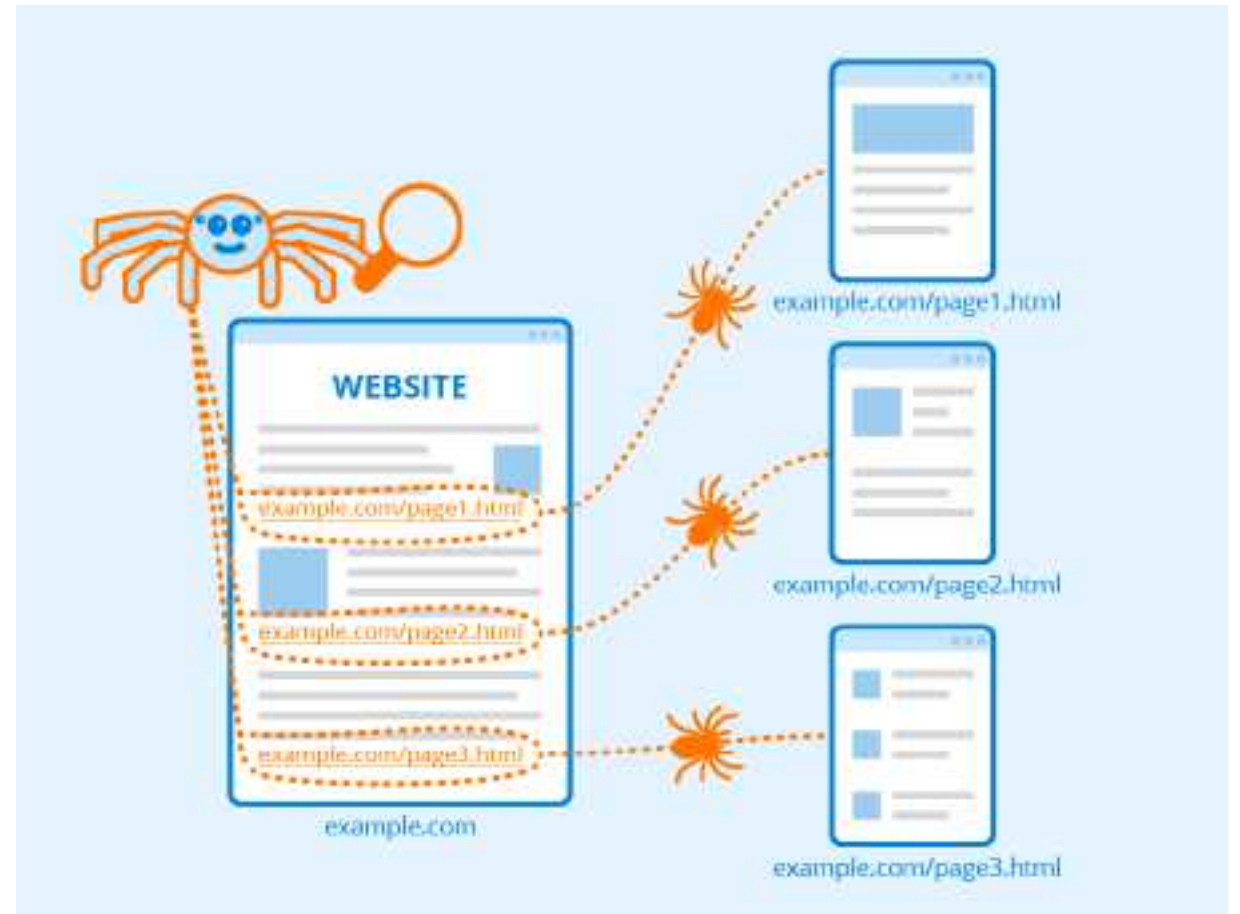
[Pixabay.com](https://pixabay.com)

[Marina Shemesh](https://www.marina-shemesh.com) CC 1.0 Universal

Hvordan fungerer Google?

1. Google lager en **indeks** av internett, samlet inn gjennom edderkopper (software som søker gjennom alle websider og lager kjempestore registre av url-ene)
2. Du søker etter noe
3. Google sender ut søket ditt og tar med seg det som er mest relevant fra indeksen
4. Google **tilpasser søkeresultatene** til det den tror du vil ha, basert på forskjellig informasjon (for eksempel søkehistorikken din) og en **algoritme** som kalles PageRank (som gir hver webside poeng for relevans)

Search engine crawlers - Author: Seobility.com - License: [CC BY-SA 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/)

Hva er en algoritme?

En algoritme er en oppskrift som forteller oss trinnvis hva som skal gjøres for at noe skal bli fullført, det vil si hva som må gjøres for å nå målet. Utfordringen med algoritmer er at de må skrives og følges nøyaktig - og i riktig rekkefølge - for at vi skal få det resultatet vi forventer. Å skrive i riktig rekkefølge er derfor helt essensielt, i tillegg til at man må ta med alle trinnene. En datamaskin følger de instruksjoner den får i den rekkefølgen de gis. Et dataprogram er en algoritme, og et dataprogram består ofte av mange algoritmer (men ikke alle algoritmer er dataprogram).

Definisjonen er hentet fra:

<https://www.vitensenter.no/superbit/begrepsforklaringer/>

<https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/profesjonsfaglig-digital-kompetanse/algoritmisk-tenkning/>

<https://www.youtube.com/watch?v=Ct-100UqmyY>

Søkekoder

ikke mellomrom mellom søkekoden og søket, datamaskiner er ikke SÅ lure...

Søkeord +søkeord2

resultat der både 1 og 2 er med

Søkeord 1 -søkeord2

resultat der 1 er med, men ikke 2

«søkeord1 søkeord2»

resultat der nøyaktig samme ord finnes

Søkeord1 @søkeord

resultat fra sosiale media (instagram, facebook, twitter osv.)

#søkeord

resultat fra hashtag-er

Søkeord1 filetype:søkeord

resultat som finner spesielle typer filer (doc, ppt, word, pdf osv.)

Søkeord1 site:forkortelse

resultat fra spesielle sider – fra spesifikke land (.no, .dk, .se), eller spesielle typer (.com, .edu, .org, .gov)

nettsider

Søkeord1 nearby

resultater fra steder i nærheten av deg

Søketips 1

Hva skal du søke etter?

- Det er nyttig å vite hvordan du skal søke (søkekoder), men hvis du ikke vet hva du skal søke etter, blir kvaliteten på søket dårlig.

Skal du skrive en oppgave?

- Finnes det begreper i oppgaven du kan bruke?
- Har du laget en problemstilling? Hva trenger du for å svare på den?
- Velg ut noen sentrale begreper og start der, så kan du utvide søket når du vet mer.

Søketips 2

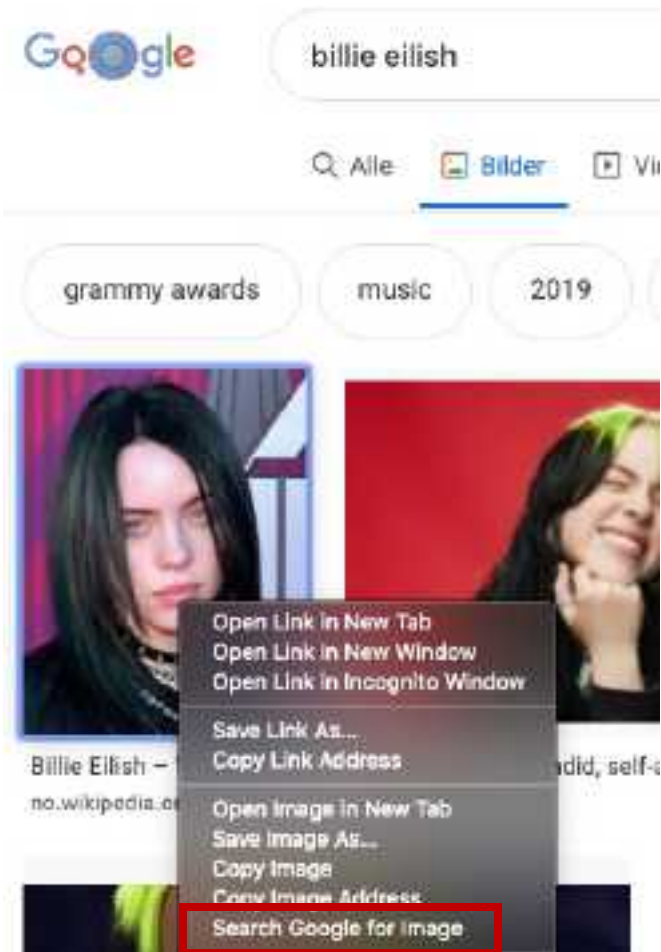
For mange treff?

- Legg til flere ord
- Velg mer presise ord (sko → joggesko)
- Legg til ord du tror kan finnes på nettsiden (for eksempel *reise* hvis du skal bestille flytur)

For få treff?

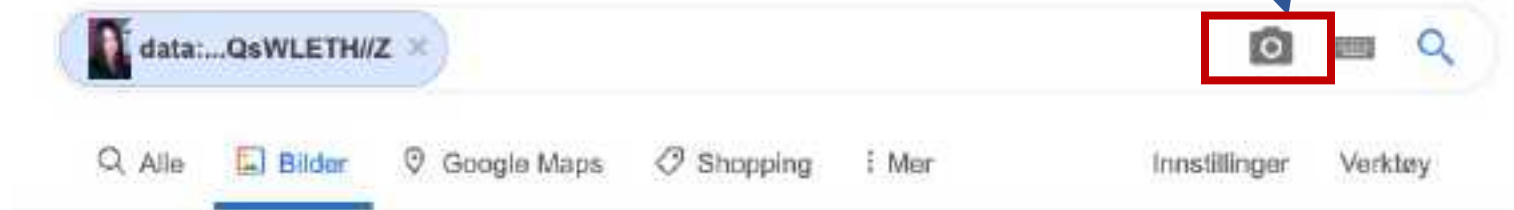
- Har du stavet ordet riktig?
- Prøv et synonym
- Oversett ordet til engelsk

Bildesøk

Høyreklikk på bildet og velg, eller gå direkte til:
<https://www.google.com/imghp?hl=en>

Du kan også laste opp et bilde og søke

Omtrent 3 300 000 000 resultater (1,13 sekunder)

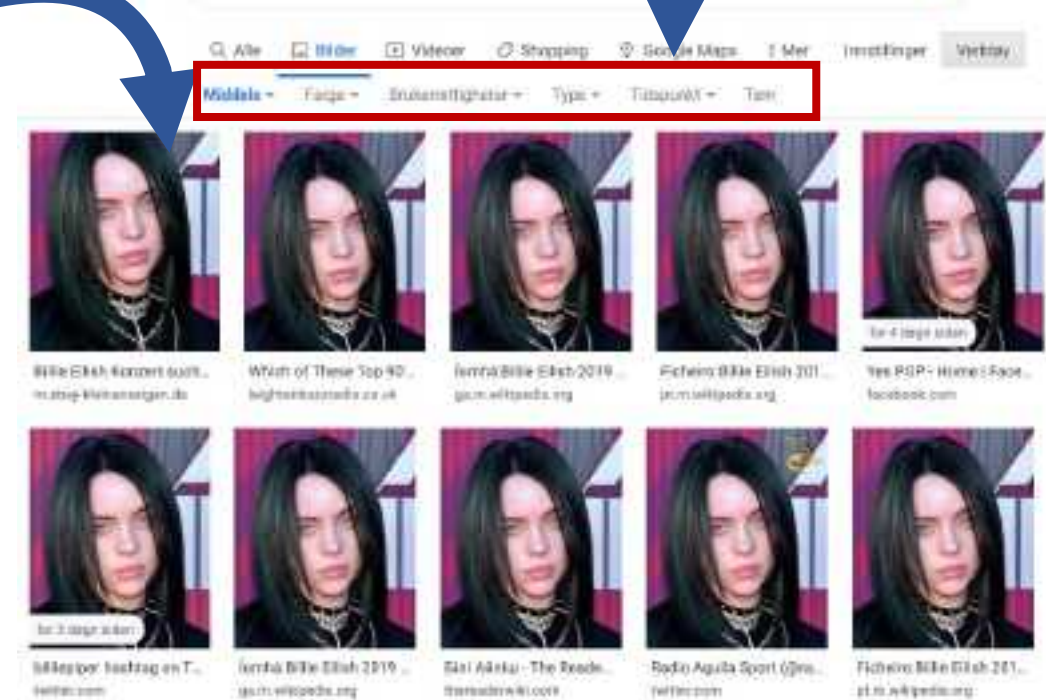

Bildestørrelse:
184 x 275

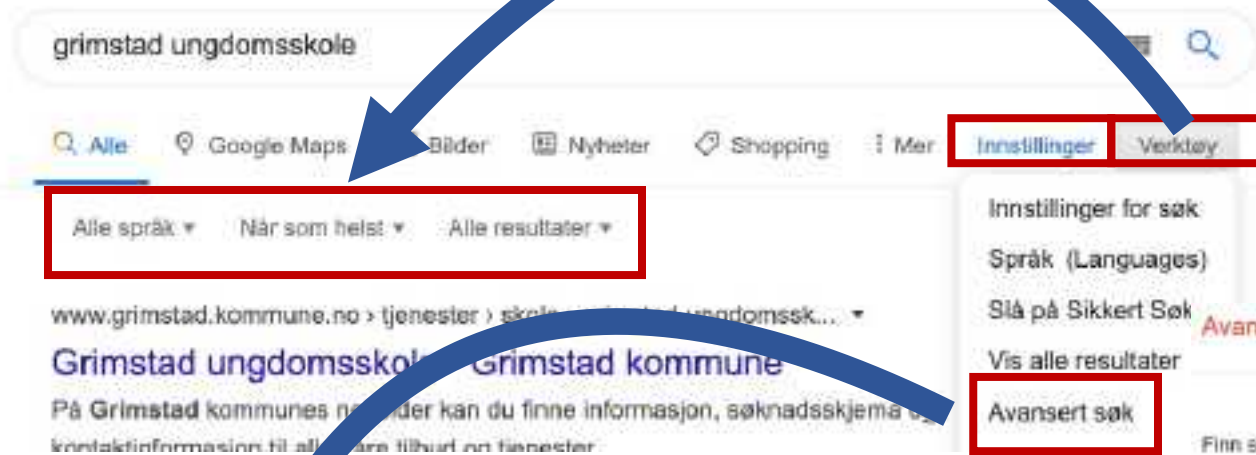
Finn dette bildet i andre størrelser:

Alle størrelser - Liten - Middels - Store

Flere valg:

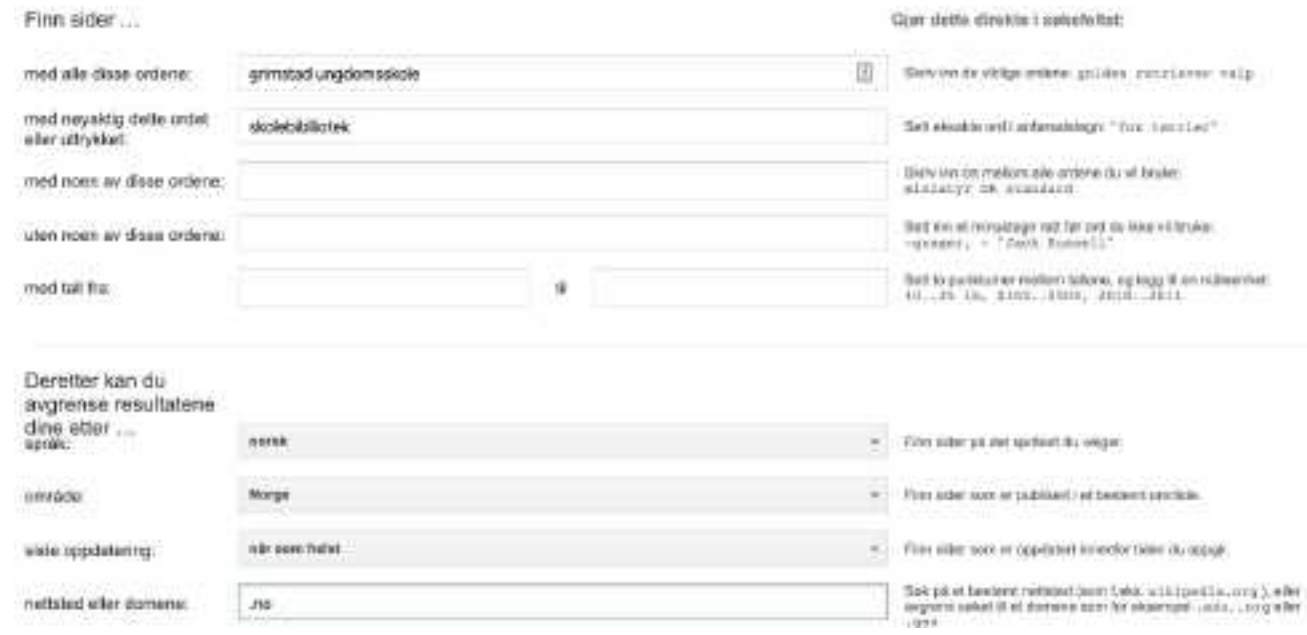

Avansert søk i Google

Ved å klikke på **Verktøy**, slår du av og på verktøylinja

Høyreklikk på **Innstillinger**, velg **Avansert søk** og skriv inn det du vil ha med i søket ditt

Oppgave:

Hvordan ville du formulert søket ditt hvis du skulle finne informasjon om:

- Romeo og Julie av Shakespeare, filtypen skal være pdf
- informasjon om den franske revolusjon og filtrer søket på søkeresultater fra Store norske leksikon

Kilder

Utdanningsdirektoratet. (2016). "Rammeverk for digitale ferdigheter". Hentet fra <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/grunnleggende-ferdigheter/digitale-ferdigheter-rammeverk/>

Utdanningsdirektoratet. (2020). Kompetanseportal. Hentet fra https://bibsys.instructure.com/search/all_courses?design=udir